

Sygn. akt III AUa 942/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lipca 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Małgorzata Rokicka-Radoniewicz
Sędziowie:	SA Elżbieta Czaja (spr.) SO del. do SA Jacek Chaciński
Protokolant: sekretarz sądowy Krzysztof Wiater	

po rozpoznaniu w dniu 24 lipca 2019 r. w Lublinie

sprawy D. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o rekompensatę z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach

na skutek apelacji D. S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 17 sierpnia 2018 r. sygn. akt VIII U 308/18

I. oddala apelację;

II. zasądza od D. S. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Jacek Chaciński Małgorzata Rokicka-Radoniewicz Elżbieta Czaja

Sygn. akt III AUa 942/18

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z 27 listopada 2017 roku przyznał D. S. emeryturę od dnia (...), tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. Do obliczenia wysokości świadczenia organ nie uwzględnił rekompensaty z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach, nie uznając jako pracę w takich warunkach okresów od 23 października 1978 roku do 21 listopada 1989 roku oraz od 1 lutego 1994 roku do 31 lipca 1995 roku. Dodatkowo organ wskazał, że uwzględnienie okresów pracy w wymiarze 12 lat, 4 miesięcy i 16 dni pozostanie bez wpływu na rozstrzygnięcie, ponieważ nie zostanie udowodniony wymagany 15-letni okres pracy w warunkach szczególnych.

D. S. złożyła odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie prawa do rekompensaty. W uzasadnieniu odwołania argumentowała, że w okresach od dnia 23 października 1978 roku do dnia 21 listopada 1989 roku i od dnia 1 lutego 1994 roku do dnia 31 lipca 1995 roku pracowała w warunkach szczególnych na stanowisku robotnika laboratorium, a następnie od dnia 1 sierpnia 1995 roku do dnia 31 marca 1998 roku na stanowisku technika materiałowego.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Organ uwzględnił okresy od dnia 23 października 1978 roku do dnia 21 listopada 1989 roku i od dnia 1 lutego 1994 roku do dnia 31 lipca 1995 roku w wymiarze 12 lat, 4 miesięcy i 22 dni, po wyłączeniu zwolnień lekarskich. Kolejny wskazywany przez wnioskodawczynię okres, od dnia 1 sierpnia 1995 roku do dnia 31 marca 1998 roku nie został uwzględniony do pracy w warunkach szczególnych, ponieważ wnioskodawczyni nie przedłożyła na tę okoliczność żadnej dokumentacji.

Wyrokiem z dnia 17 sierpnia 2018 r. Sąd Okręgowy w Lublinie oddalił odwołanie.

Podstawą wyroku były następujące ustalenia:

D. S., urodzona dnia (...), w dniu 17 listopada 2017 roku złożyła wniosek o emeryturę.

W aktach organu rentowego znajduje się świadectwo pracy wnioskodawczyni z dnia 31 sierpnia 2010 roku wystawione przez Wytwórnę (...) S.A. w Ś., zgodnie z którym w okresach od dnia 23 października 1978 roku do dnia 21 listopada 1989 roku i od dnia 1 lutego 1994 roku do dnia 31 lipca 1995 roku wykonywała pracę w warunkach szczególnych na stanowisku robotnika laboratorium.

Pismem z dnia 12 grudnia 2017 roku pracodawca przesłał informację, zgodnie z którą wnioskodawczyni w okresach od dnia 23 października 1978 roku do dnia 21 listopada 1989 roku i od dnia 1 lutego 1994 roku do dnia 31 lipca 1995 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała prace polegające na produkcji i przetwórstwie żywic i tworzyw sztucznych oraz produkcji surowców, półproduktów i środków pomocniczych stosowanych do ich produkcji i przetwórstwa, produkcji wosków i woskoli, wymienione w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43, tekst jedn. ze zm.), w wykazie A, dziale IV., poz. 17 na stanowisku robotnika laboratorium. Stanowisko wymienione jest także w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 roku w sprawie stanowisk, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego, w wykazie A, dziale IV, poz. 17, pkt 1. D. S. (poprzednio Z.) w dniu 23 października 1978 roku zawarła umowę o pracę z Wytwórną (...). Na jej podstawie została zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku stażysty-laboranta.

Wnioskodawczyni przebywała na urlopie wychowawczym od 22 listopada 1989 roku do 29 lutego 1992 roku, a następnie od 18 maja 1992 roku do 31 stycznia 1994 roku. Po powrocie z urlopu wychowawczego z dniem 1 lutego 1994 roku została ponownie zatrudniona na stanowisku laborantki w Wydziale (...).

Na stanowisku laborantki wnioskodawczyni zajmowała się mieszaniami żywic z utwardzaczem oraz ich podgrzewaniem. W ten sposób produkowała syciwo, które służyło do nasączenia tkanin szklanych.

Wnioskodawczyni przebywała na zwolnieniach lekarskich w okresach od 30 sierpnia do 1 września, od 16 do 23 września, od 7 do 12 października, od 15 do 17 grudnia i dnia 31 grudnia 1994 roku oraz od 1 do 10 stycznia, od 20 do 25 i od 29 do 31 marca, od 1 do 3 kwietnia, od 20 do 30 czerwca oraz od 1 do 10 lipca 1995 roku.

D. S. pracowała na powyższym stanowisku do dnia 31 lipca 1995 roku. Z dniem 1 sierpnia 1995 roku została przeniesiona na stanowisko technika materiałowego na Wydziale (...), na tym którym była zatrudniona do dnia 30 marca 1998 roku.

Do obowiązków wnioskodawczynie na stanowisku technika materiałowego należało dopilnowanie, aby na Wydziale (...) nie zabrakło materiałów chemicznych używanych do produkcji części laminatowych. W procesie produkcji używane były żywica, utwardzacze do żywic, włókna szklane oraz tkaniny szklane. Wnioskodawczynie udawała się do magazynu laboratorium, gdzie kontrolowała ilość, jakość danego materiału oraz termin ważności. Żywice przechowywane były w beczkach. Wnioskodawczynie pozyskiwała informację od laboranta, czy dysponuje on odpowiednią ilością żywicy oraz utwardzaczy. W przypadku braków była odpowiedzialna za wystawienie dokumentu na zapotrzebowanie, z którym udawała się do działu zaopatrzenia po zgodę na pobranie materiałów. Po uzyskaniu zgody przekazywała dokument osobie odpowiedzialnej za transport, która przywoziła materiały. Kontrolowanie ilości potrzebnego do produkcji materiału odbywało się kilkakrotnie w ciągu dnia. Kontrola włókien oraz tkanin szklanych również polegała na sprawdzeniu ilości oraz terminu ważności materiału. Znajdowały się one w magazynie na innym wydziale. Wnioskodawczynie prowadziła dodatkowo ewidencję rozchodową włókien i tkanin. Pracownik zakładu odcinał partię takiego włókna, a do obowiązków wnioskodawczynie należała kontrola, czy ilość odciętego materiału jest zgodna z dokumentacją, po czym odnotowywała to w kartotece. Nadzorowanie wydawania tkanin i włókien szklanych zajmowało jej około 90 % całego czasu pracy i stanowiło główne zajęcie na stanowisku technika materiałowego. Ponadto do obowiązków wnioskodawczynie należało sprawdzanie nowych partii materiałów podstawowych oraz pomocniczych. Prowadziła ewidencję przychodów i rozchodów materiałów potrzebnych do produkcji laminatów, emalii, a także masek przeciwpyłowych dla pracowników, śrub, wkrętów oraz żarówek do śmigłowców. Wnioskodawczynie była odpowiedzialna za wystawienie dokumentów zaopatrzeniowych, a także wydawanie materiałów. Przełożonym wnioskodawczynie na stanowisku technika materiałowego był kierownik wydziału. Wnioskodawczynie miała wyodrębnione miejsce pracy na terenie wydziału produkcyjnego, w pomieszczeniu za drzwiami wejściowymi. Znajdowało się w nim biurko oraz była przechowywana dokumentacja. Czynności biurowe zajmowały jej około 1-1,5 godziny dziennie, a w pozostałym czasie wnioskodawczynie przebywała w laboratorium oraz w magazynie, w którym cięto tkaniny szklane.

Zeznania świadków A. R. oraz A. Ł. zostały uznane przez Sąd za wiarygodne. A. R. pracowała na stanowisku technika materiałowego bezpośrednio przed wnioskodawczynią, która przejęła jej obowiązki. Z tego względu знаła specyfikę pracy na tym stanowisku oraz szczegółowo opisała zakres obowiązków. Wskazała, że głównym obowiązkiem technika materiałowego było nadzorowanie cięcia tkanin szklanych. Do pozostałych obowiązków należała kontrola ilości żywicy oraz utwardzaczy, a w przypadku braku któregoś z materiałów wystawienie odpowiedniego dokumentu na zaopatrzenie i uzyskanie zgody na pobranie. Świadek przyznała, że również nie otrzymała świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych z okresu zatrudnienia jako technik materiałowy.

Podobnie Sąd ocenił zeznania A. Ł., która pracowała na Wydziale (...) od 1989 roku jako robotnik rozdzielni oraz archiwista. Świadek potwierdziła, że istotą pracy wnioskodawczynie było kontrolowanie ilości materiałów potrzebnych do produkcji i przygotowywanie dokumentacji do zamówienia.

Zeznania wnioskodawczynie D. S. Sąd również uznał za wiarygodne. Przytaczane przez nią okoliczności związane z zakresem wykonywanych czynności na stanowisku technika materiałowego, w tym wykonywanie czynności biurowych przez 1-1,5 godziny dziennie, znalazły potwierdzenie w zeznaniach świadków. Nie oznacza to jednak, że Sąd podzielił stanowisko wnioskodawczynie, zgodnie z którym wykonywała pracę w warunkach szczególnych podczas zatrudnienia na tym stanowisku.

Dowody ze wskazanych dokumentów nie budziły wątpliwości co do ich formy i treści, nie był także kwestionowane przez strony. W piśmie z dnia 12 grudnia 2017 roku pracodawca wnioskodawczynie sprecyzował, że wnioskodawczynie w okresach od dnia 23 października 1978 roku do dnia 21 listopada 1989 roku i od dnia 1 lutego 1994 roku do dnia 31 lipca 1995 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała prace w warunkach szczególnych. Okresy wskazane w wyjaśnienia (...) zostały uwzględnione przez organ rentowy do zatrudnienia w warunkach szczególnych. Sąd również nie miał wątpliwości, że potwierdzają wykonywanie takiej pracy we wskazanym czasie.

Sąd uznał, że odwołanie nie jest zasadne.

Jak stanowi art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2017 r., poz. 664, tekst jedn. ze zm.) rekompensata to odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabeą prawa do emerytury pomostowej.

O warunkach przyznania rekompensaty stanowi art. 21 cytowanej ustawy, zgodnie z którym rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wynoszący co najmniej 15 lat. Zgodnie z treścią art. 23 powołanej ustawy ustalenie rekompensaty następuje na wniosek ubezpieczonego o emeryturę i jest ona przyznawana w formie dodatku do kapitału początkowego, o którym mowa w przepisach art. 173 i art. 174 ustawy emerytalnej.

Pracę można uznać za wykonywaną w warunkach szczególnych, jeśli zgodnie z art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1383, tekst jedn. ze zm.) pracownik jest zatrudniony przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Tego typu prace zawarte są w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43). Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W toku postępowania kwestią sporną było ustalenie, czy wnioskodawczyni spełnia warunek 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Ostatecznie, po otrzymaniu pisma od byłego pracodawcy, organ rentowy do pracy w takich warunkach uwzględnił zatrudnienie na stanowisku robotnika laboratorium w okresach od dnia 23 października 1978 roku do dnia 21 listopada 1989 roku i od dnia 1 lutego 1994 roku do dnia 31 lipca 1995 roku w wymiarze 12 lat, 4 miesięcy i 22 dni, z wyłączeniem okresów zwolnień lekarskich w latach 1994-1995. Wnioskodawczyni przebywała na zwolnieniu lekarskich w okresach od 30 sierpnia do 1 września, od 16 do 23 września, od 7 do 12 października, od 15 do 17 grudnia i dnia 31 grudnia 1994 roku oraz od 1 do 10 stycznia, od 20 do 25 i od 29 do 31 marca, od 1 do 3 kwietnia, od 20 do 30 czerwca oraz od 1 do 10 lipca 1995 roku w łącznym wymiarze 2 miesięcy i 10 dni.

Zgodnie z przyjętym orzecnictwem okresy przebywania na zwolnieniach lekarskich wlicza się do okresu pracy w warunkach szczególnych. W sytuacji, gdy ubezpieczony musiał uzyskać wymagany staż pracy w warunkach szczególnych przed dniem 1 stycznia 1999 roku, w oparciu o przepisy obowiązujące przed tą datą, stwierdzić trzeba, że przepis art. 32 ust. 1a. ustawy emerytalnej nie znajduje zastosowania przy ustalaniu jego uprawnień emerytalnych z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych, co wyklucza możliwość odliczenia ze stażu pracy w szczególnych warunkach okresu pobierania przez ubezpieczonego zasiłku chorobowego. Taka sytuacja znajduje zastosowanie w przypadku wnioskodawczyni, co nie zmienia jednak tego, że nadal nie legitymuje się co najmniej 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych, w związku z czym nie spełnia wszystkich przesłanek przyznania rekompensaty. Sąd Okręgowy, w oparciu o zebrany materiał dowodowy, nie uwzględnił do stażu zatrudnienia w takich warunkach okresu od dnia 1 sierpnia 1995 roku do dnia 30 marca 1998 roku, w czasie którego wnioskodawczyni zajmowała stanowisko technika materiałowego.

D. S. nie wykonywała w tym czasie pracy w warunkach szczególnych w sposób stały i w pełnym wymiarze czasu pracy. Sąd w sposób bezsporny ustalił, że w spornym okresie prace biurowe zajmowały jej co najmniej 1 godzinę dziennie. Już ta okoliczność wyklucza uznanie, że praca w warunkach szczególnych była wykonywana w pełnym wymiarze czasu pracy. Sąd zwrócił uwagę, że okoliczność wykonywania pracy w warunkach szczególnych należy ustalać z uwzględnieniem rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Załącznik do tego rozporządzenia zawiera wykaz prac, które uznane są za wykonywane w warunkach szczególnych, a do ich uwzględnienia wymagane jest zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy, o czym stanowi § 2 ust. 1 rozporządzenia.

Aby udowodnić, że praca była wykonywana w warunkach szczególnych niezbędne jest wykazanie zatrudnienia na stanowisku ściśle związanym z co najmniej jednym rodzajem prac wymienionych w załączniku. Oznacza to, że wykonywanie pracy jedynie w sąsiedztwie takich stanowisk nie jest wystarczające (wyrok SA w Krakowie z dnia 15 kwietnia 2015 r., III AUa 1104/14, Legalis nr 1242475).

Niewątpliwie prace biurowe polegające na sporządzaniu dokumentacji związanej z zapotrzebowaniem i zaopatrzeniem magazynu nie stanowią pracy w szczególnych warunkach, gdyż nie są wymienione w załączniku do rozporządzenia. Również inne czynności wykonywane przez wnioskodawczynię nie stanowią pracy w warunkach szczególnych. Sąd ustalił, że zdecydowaną część pracy ubezpieczonej stanowiło nadzorowanie przez nią pobierania tkaniny szklanej przez pracowników produkcji. W tym czasie uzupełniała kartotekę pobrań tego materiału. Ponadto, w razie potrzeby wykonywała inne czynności związane z wydawaniem niezbędnych materiałów oraz środków ochrony dla pracowników w postaci masek. Te wszystkie czynności, obok prac biurowych, również nie były wykonywane w warunkach szczególnych. Istotą pracy wnioskodawczyni nie było bowiem wykonywanie pracy wymienionej w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku. Natomiast uwzględnianie do okresów pracy w szczególnych warunkach wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy nie jest dopuszczalne (wyrok SN z dnia 7 lutego 2017 r., II UK 637/15, Legalis nr 1580502).

Sąd nie wykluczył, że specyfika pracy wnioskodawczyni wiążąca się z przebywaniem na wydziałach produkcji narażała ją w pewnym stopniu na oddziaływanie czynników szkodliwych, jednak nie była to praca w warunkach szczególnych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku.

Z powyższych względów Sąd ustalił, że praca na stanowisku technika materiałowego w okresie od dnia 1 sierpnia 1995 roku do dnia 30 marca 1998 roku w (...) S.A. nie może zostać uwzględniona przy obliczaniu zatrudnienia w warunkach szczególnych. Wnioskodawczyni nie legitymuje się więc wymaganym, co najmniej 15-letnim stażem pracy w takich warunkach. Zaskarżona decyzja okazała się zatem prawidłowa, a odwołanie należało oddalić.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy w Lublinie, na podstawie wyżej powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzekł jak w sentencji wyroku.

Od tego wyroku apelację złożył w imieniu wnioskodawczyni jej pełnomocnik, zaskarżając wyrok w całości.

Wyrokowi zarzucał:

- naruszenie przepisów prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 32 ust 1,2 i 4 ustawy z 17 grudnia o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze w zw. z postanowieniami działu XIV pkt 24 wykazu A stanowiącego załącznik do tego rozporządzenia, poprzez przyjęcie, że wykonywanie przez ubezpieczonej zatrudnionej na stanowisku technika materiałowego pracy biurowej przez jedną godzinę dziennie poza czynnościami wykonywanymi na wydziale w którym jako podstawowe są wykonywane prace wymienione w wykazie nie stanowi pracy stałej, a nadto, że praca biurowa polegająca na sporządzaniu dokumentacji związanej z zapotrzebowaniem i zaopatrzeniem magazynu nie została wymieniona w wykazie, co skutkowało nie zaliczeniem tej pracy do wykonywanej w szczególnych warunkach i stwierdzeniem braku przesłanek do nabycia prawa do rekompensaty, podczas gdy sporządzanie dokumentacji związanej ze sprawowaną kontrolą jakości produkcji należy rozumieć jako część sprawowanej kontroli jakości o której mowa w pkt 24 działu XIV, a co przemawia za koniecznością uznania, że ubezpieczona wykonywała prace wymienione w załączniku stale i w pełnym wymiarze związane z kontrolą jakości, a tym samym przysługuje jej prawo do rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach,

- obrażę prawa procesowego przez przekroczenie wyrażonej w art. 233 § 1 k.p.c. zasady swobodnej oceny dowodów, poprzez dokonanie dowolnej analizy materiału dowodowego i błędne zrozumienie istoty obowiązków technika materiałowego poprzez przyjęcie, że stanowiło ją nadzorowanie pobierania tkaniny szklanej, wybiórczą

analizę obowiązków technika materiałowego, co miało wpływ na uznanie, że istotą pracy wnioskodawczynie nie było wykonywanie pracy wymienionej w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym, a tym samym odmówienie prawa do rekompensaty, podczas gdy swobodna, z uwzględnieniem zasad doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania analiza materiału dowodowego, a zwłaszcza zeznań wnioskodawczynie, świadka A. Ł. i A. R. wskazuje, że istotą obowiązków technika materiałowego była kontrola jakości i ilości ogółu materiałów i substancji chemicznych niezbędnych do pracy na wydziale, a następnie odnotowywanie ich braku w dokumentacji, co pozwala na uznanie, że wnioskodawczynie wykonywała prace o której mowa w pkt 24 działu XIV wykazu A do rozporządzenia, a tym samym spełnione zostały przesłanki do przyznania prawa do rekompensaty,

- obrazę prawa procesowego przez przekroczenie wyrażonej w art. 233 § 1 k.p.c. zasady swobodnej oceny dowodów, poprzez dokonanie dowolnej analizy materiału dowodowego, zwłaszcza zeznań świadka A. R. poprzez przyjęcie, że wnioskodawczynie nadzorowała pobierania tkaniny szklanej, co miało wpływ na uznanie, że istotą pracy wnioskodawczynie nie było wykonywanie pracy wymienionej w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym, a tym samym odmówienie prawa do rekompensaty, podczas gdy swobodna, z uwzględnieniem zasad doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania analiza materiału dowodowego, a zwłaszcza zeznań wnioskodawczynie, świadka A. Ł. i A. R. wskazuje, że nadzór nad pobieraniem tkaniny szklanej polegał na kontroli jakości i ilości przedmiotowego materiału chemicznego, co pozwala na uznanie, że wnioskodawczynie wykonywała prace o której mowa w pkt 24 działu XIV wykazu A do rozporządzenia, a tym samym spełnione zostały przesłanki do przyznania prawa do rekompensaty,

- błędne przyjęcie, że wykonywane przez wnioskodawczynie czynności takie jak wydawanie środków ochrony dla pracowników w postaci masek nie stanowiły pracy wymienionej w załączniku, gdy swobodna analiza materiału dowodowego wskazuje, że wymienione obowiązki stanowiły jedynie dodatkowe prace wykonywane poza podstawowym zakresem obowiązków,

- błędne przyjęcie, że wykonywane przez wnioskodawczynie czynności nie były wykonywane w warunkach szczególnych, a nadto, że wnioskodawczynie była w pewnym stopniu narażona na działanie szkodliwych czynników, podczas gdy wszystkie wykonywane przez wnioskodawczynie czynności były wykonywane na oddziale promieniotwórczym i rakotwórczym, na którym unosiły się szkodliwe dla zdrowia opary chemiczne (poruszanie się po wydziale w którym zatrudnieni są pracownicy wykonujący prace w szczególnych warunkach, wykonywanie pracy biurowej we wnęce w/w wydziału produkcyjnego zamykanej drzwiami, bezpośrednia styczności z substancjami i materiałami chemicznymi przy ich kontroli), co wobec wykonywania w sposób stały i w pełnym wymiarze czasu pracy wymienionej do rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach w lub szczególnym charakterze o której mowa w pkt 24 działu XIV wykazu A.

Skarżący wnosil o zmianę wyroku poprzez uznanie, że wnioskodawczynie pracowała w warunkach szczególnych w okresie od 23.10.1978 – 21.11.1989 na stanowisku robotnika laboratorium, od dnia 1.02.1994 do 31.07.1995 na stanowisku robotnika laboratorium, w okresie od 1994 – 1995 w czasie przebywania na zwolnieniu lekarskim, w okresie od dnia 1.08.1995 – 31.03.1998 na stanowisku technika materiałowego,

- przyznanie prawa do rekompensaty za pracę w warunkach szczególnych w tych okresach i ponowne przeliczenie emerytury z uwzględnieniem rekompensaty, zasądzenie kosztów procesu za obie instancje.

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja nie jest zasadna.

Sąd Apelacyjny podziela zarówno ustalenia faktyczne, jak i rozważania prawne zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Sąd Okręgowy właściwie ocenił zebrany w sprawie materiał dowodowy i w oparciu o ustalony w wyniku tej

oceny stan faktyczny prawidłowo zastosował obowiązujące przepisy dochodząc do wniosku, iż nie zostały spełnione warunki przyznania wnioskodawczyni prawa do rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Zgodnie - art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. 2017.664 j.t.), rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma on okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat. Z tego względu, nie jest możliwe przyznawanie rekompensaty za poszczególne okresy w których wykonywana była praca w szczególnych warunkach, o ile łączny okres takiej pracy jest niższy niż 15 lat.

W niniejszej sprawie spornym był ostatecznie jedynie okres od 1 sierpnia 1995 do 30 marca 1998 roku, kiedy wnioskodawczyni świadczyła pracę na stanowisku technika materiałowego na Wydziale (...). Bez zaliczenia tego okresu wnioskodawczyni nie legitymuje się 15 letnim stażem pracy w warunkach szczególnych.

W pierwszej kolejności zaznaczyć należy, że pracodawca wnioskodawczyni – Wytwórnia (...) S.A. w Ś. nie kwalifikowała powyższego okresu jako wykonywanej w warunkach szczególnych, co znalazło wyraz w świadectwie pracy z dnia 31 sierpnia 2010 roku zgodnie z którym jedynie w okresach od 23 października 1978 roku do 21 listopada 1989 roku i od 1 lutego 1994 roku do 31 lipca 1995 roku wnioskodawczyni wykonywała pracę w warunkach szczególnych na stanowisku robotnika laboratorium. Stanowisko, jak też dokumenty wydawane przez pracodawcę nie mają charakteru wiążącego dla Sądu, jednakże nie pozostają bez wpływu na ocenę wykonywanej pracy, zwłaszcza gdy dokumentacja zakładu pracy prowadzona jest w sposób rzetelny i fachowy.

Ocena zakładu pracy koresponduje z ustaleniami Sądu poczynionymi na podstawie materiału dowodowego, który został należycie rozważony. Jak wynika z ustaleń Sądu, do obowiązków wnioskodawczyni na stanowisku technika materiałowego należało dopilnowanie, aby na Wydziale (...) nie zabrakło materiałów używanych do produkcji, kontrolowanie ilości potrzebnego do produkcji materiału, sprawdzanie ilości oraz terminu ważności materiału, prowadzenie ewidencji rozchodowej włókien i tkanin, sprawdzanie nowych partii materiałów podstawowych oraz pomocniczych, prowadzenie ewidencji przychodów i rozchodów materiałów potrzebnych do produkcji, a także masek przeciwpyłowych dla pracowników, śrub, wkrętów oraz żarówek do śmigłowców. Wnioskodawczyni była odpowiedzialna za wystawienie dokumentów zaopatrzeniowych, a także wydawanie materiałów. Czynności biurowe zajmowały jej około 1-1,5 godziny dziennie, a w pozostałym czasie wnioskodawczyni przebywała w laboratorium oraz w magazynie, w którym cięto tkaniny szklane. Ustaleń tych sąd dokonał na podstawie zeznań wnioskodawczyni oraz świadków A. R. i A. Ł..

Odnosząc się więc do zarzutów naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. stwierdzić należy, że skuteczne postawienie zarzutu naruszenia tego przepisu wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. W niniejszym przypadku skarżący nie wykazał, aby ustalając stan faktyczny w tym zakresie w wyniku przeprowadzonej oceny dowodów Sąd Okręgowy uchybił zasadom logicznego rozumowania. W rzeczywistości postawione w apelacji zarzuty sprowadzały się do kwestionowania prawidłowości wykładni oraz zastosowania prawa materialnego stanowiącego podstawę zaskarżonego rozstrzygnięcia.

W myśl § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Wyłącznie wykonywanie rodzajów prac lub praca na stanowiskach wyszczególnionych w wykazie A będącym załącznikiem do rozporządzenia i to stale oraz w pełnym wymiarze czasu pracy, przewidzianym dla danego stanowiska, uprawnia do niższego wieku emerytalnego. Z orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika jednoznacznie, że wykonywanie pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy oznacza, że pracownik nie ma powierzonych innych obowiązków jak tylko te, które dotyczą pracy w szczególnych warunkach (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2013 r., sygn. akt II UK 413/12, LEX nr 1350310).

Zatem, w przypadku jednoczesnego wykonywania prac wymienionych w powołanym rozporządzeniu z dnia 7 lutego 1983 r. z niewymienionymi, nawet gdy stosunek tych prac jest nieproporcjonalnie wysoki na rzecz tych pierwszych, przekreśla to możliwość uznania za pracę w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, jako, że nie była wykonywana stale, w pełnym wymiarze czasu pracy (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 18 września 2012 r., III AUa 480/12, LEX nr 1220778).

Wbrew twierdzeniom apelacji, wnioskodawczynie wykonując pracę na stanowisku technika materiałowego nie wykonywała pracy polegającej na kontroli międzyoperacyjnej, kontroli jakości produkcji i usług czy też dozoru inżynieryjno - technicznym (Wykaz A Dział XIV poz. 24). W przepisie tym chodzi o stały nadzór i bezpośrednią kontrolę procesu pracy pracowników wykonujących prace wymienione w wykazie A. Tymczasem wnioskodawczynie zajmowała się przede wszystkim - wykonywaniem czynności ewidencyjno – rozliczeniowych surowców potrzebnych do produkcji i gotowych produktów, sprawdzaniem ilości i jakości surowców potrzebnych do produkcji. Realizowała zatem swoje własne obowiązki, które nie polegały ani na bezpośrednim i stałym dozoru pracy innych osób wykonujących prace w szczególnych warunkach ani też na stałej i świadczonej w pełnym wymiarze czasu pracy kontroli ich jakości. Apelacja prezentując odmienny pogląd jest jedynie polemiką z prawidłowymi ustaleniami faktycznymi i oceną dokonaną przez Sąd I instancji.

Okoliczność, że wnioskodawczynie była narażona na warunki panujące na hali produkcyjnej a praca była wykonywana w narażeniu na oddziaływanie wszystkich szkodliwych warunków związanych z pracą wydziału pozostaje bez wpływu na treść rozstrzygnięcia. Praca w warunkach szkodliwych nie jest bowiem tożsama z pracą w szczególnych warunkach. W świetle art. 32 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych konieczne jest nadto, aby ta praca była równocześnie pracą o znacznej uciążliwości, a takie zostały rodzajowo wymienione w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Oznacza to, że pracą o znacznej szkodliwości dla zdrowia i o znacznym stopniu uciążliwości dla osoby, która nie wykonuje jako podstawowych prac wymienionych w wykazie A, stanowiącym załącznik do ww. rozporządzenia, są wyłącznie czynności zgodne z wykazem, nie zaś wykonywanie jakichś innych prac, choćby w tych samych szkodliwych warunkach (por. wyrok Sądu Najwyższego z 10 kwietnia 2014 r., I UK 388/13, LEX nr 1464690). Przekonanie pracownika, że praca w pomieszczeniach o dużym zapyleniu, w toksycznych oparach, czy inne niedogodności towarzyszące wykonywaniu przez niego czynności pracowniczych, nie są wystarczające do uznania takiej pracy za pracę w szczególnych warunkach.

Tym samym wnioskodawczynie nie wykazała okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat i prawo do rekompensaty jej nie przysługuje.

Z tych względów i na mocy art. 385 Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji. Sąd Apelacyjny orzekł o obowiązku zwrotu kosztów procesu zgodnie z treścią art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych.